Nro 69.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE DNIA 27 SIERPNIA V. S. 1813 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

St. Petersburg, dnia 17 Sierpnia, v. s.

Sanktpetersburski Kupiec *Jan Zwierikow* naymiłościwiey udarowany złotym medalem, brylantami ozdobionym, dla noszenia na szyi na niebieskiey wstędze, za gorliwość przez niego okazaną, w uskutecznieniu różnych dostarczeń dla legii Rossyysko-Niemieckiey.

— Témi dniami wyszły z pod prassy i przedewane bydź zaczęły następuiące dwie xiążki: 1) *Wiadomość o działaniach woiennych armii Rossyyskiey przeciw Francuzom*, w pierwszem półroczu, bieżącego 1813 roku, i 2) *Zabawy mey samotności we wsi Bohosłowsku*, pozostałe dzieło Xiążęcia *H. P. Gagarina*, obeymuiące w sobie różne rozmyślania o rzeczach duchownych, listy i inne pomnieysze pisma duchowne, w duchu prawdziwego Chrześcianina, czystym i łatwym stylem pisane. (*Pocz: Półn:*)

Porzecze (gub: Mohilew:) *dnia 6 lipca n. s.*

Dnia 3go t. m. przy radośnych pieniach wszedł tu oddział *Hiszpanow* i *Portugalczykow*. Są oni czerstwi, zdrowi i weseli. Idą do *Carskiego-Sioła*, zkąd maią nadzieię, w hufcach formuiącey się z nich legii, do własney powrócić oyczyzny, i nanowo walczyć za jey niepodległość. Niepodobna jest opisać ich uniesienia, z jakiém pragną, jak nayrychley, doścignąć celu swoiego życzenia. (*P. P.*)

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Berlin, dnia 24 Sierpnia, n. st.

Przybyli tu Cesarsko-Rossyyski Fligiel Adjutant Półkownik Xiąże *Wołkoński* z główney kwatery, Porucznik Rossyyski *Keller*, iako goniec ze *Stralsundu*, (udał się on do główney kwatery Xięcia Następcy Szwedzkiego tronu.)

— Rossyyski Półkownik *Barnikow* ze zdobytą Saską kassą woienną na 4rech wozach, ośmią Francuzkimi Officerami i 68mią ludźmi rang niższych, po części *Sasów*, zabranymi w niewolą.

— Gdy w twierdzy Pruskiey pod *Szczecinem* dowiedziano się, iż w czasie rozeymu wystrzelono do Xiążęcia Następcy Szwedzkiego, zaraz 5ociu ludzi z załogi do woysk sprzymierzonych przeszło.

— Armia, pod dowództwem Naczelnego Jenerała Barona *Beningsena*, i pod wodzą Jenerałów *Markowa*, *Doktorowa* i *Bagrationa*, wynosząca 80,000 ludzi, ciągnie do *Crossen* i w tuteysze okolice. Awangarda pod wodzą *Bagrationa* (synowca znaiomego i w roku przeszłym poległego wodza) iuż przed kilką dniami stanęła w okolicach *Głogowy*.

— Rapport Jenerała Leytnanta Hrabiego *Walmooden*, do Xięcia Następcy, dattowany w *Wittenburgu*, dnia 19go Sierpnia 1813.

Dnia 17go t. m., uderzył nieprzyiaciel na obadwa bataliony korpusu *Lützowa*, które w pozycyi pod *Lauenburgiem* stały, ale nazad odparty został. Wczora od rana zaczął i przez dzień cały ponawiał swe attaki, nie mógł iednakże zdobyć punktu tego. Oba te bataliony *Lützowa* tak się utrzymywały, że ich nie mogę dostatecznie łasce W. K. W. zalecić. Nieprzyiaciel przy tym attaku 6ciu batalionow siły rozwiiał. Niemniey iednak przeto był odparty i wiele ludzi utracił. Strata obudwu batalionow *Lützowa* składa się ze 4rech Officerów i 100 żołnierzy, zabitych i ranionych.

Doniesienie od Pierwszego Woyska.

Jawor, dnia 18 Sierpnia, n. st.

Cel rozeymu został osiągniony. Regimenta rezerwowe podwoiły naszą infanteryą, a milicye ze wszystkich prowincyy stoią w szeregach dawnych żołnierzy. Prussy wschodnie wystawiły piękny i liczny regiment narodowey kawaleryi. Inne prowincye poszły za ich przykładem.

Pełne męstwa, miłością oyczyzny ożywione, idą woyska przeciw nieprzyiacielowi, który wszelkie sprawiedliwe propozycye, do trwałego pokoiu odrzucił.

Woyska Rossyyskie, tak mocne, iak ieszcze nigdy na lewym brzegu *Wisły* nie były, i wszystkiém dostatecznie opatrzone, stoią na naszey stronie.

Austrya, o sprawiedliwości naszey sprawy przeświadczona, z wybornemi i wielkiemi armiami do nas się przyłączyła.

Szwecya ukończyła przygotowania swoie. Xiąże następca tronu dowodzi piękném woyskiém, z woysk północnych Mocarstw złożoném.

Anglia działa woyskami swoiemi w *Hiszpanii*; pomimo tego iednak wszystkiemi potrzebami woiennemi innych swoich sprzymierzeńców wspiera.

Rozeym dnia 10go Sierpnia nieprzyiacielowi wypowiedziany został: podług konwencyi dnia 4go Czerwca, kroki nieprzyiacielskie dopiéro dnia 17 Sierpnia zacząć się były powinny. Gdy iednak nieprzyiaciel patrole swoie, aż do *Jawora*, *Schönau* i innych mieysc wysyłał, i zneważaiąc neutralną ziemię, rekwizycyy sobie dozwalał, zatém dowodzący Jenerał *Blücher*, rozkazał woysku *Szlązkiemu*, dnia 14go, na neutralną ziemię wyruszyć, i ograniczywszy nieprzyiaciela rzeczką *Katzbach*, od iego zdzierstwa kraie neutralne zachować.

Dnia 17go Sierpnia był on na wszystkich swoich pozycyach rozpoznany, a dnia 18go miał bydź attakowany.

W nocy iednak, z dnia 17go na 18ty, opuścił nieprzyiaciel *Lignicę* i *Goldberg*— Woysko iuż w pogoń za nim wyruszyło. (*z Gazety Berlinskiey.*)

Berlin dnia 21 Sierpnia n. s.

J. K. Wysokość, Xiąże Następca Tronu Szwedzkiego, wydał odezwę do Północno-Niemieckiey armii, którą następnie kładziemy:

„Żołnierze! Zaufaniem moiego Króla i sprzy„mierzonych z nim Monarchow, powołany do prze„wodniczenia wam, w tym zawodzie, który się dziś „na nowo otwiera, nie powątpiwam o szczęśliwém „powodzeniu naszego oręża, polegaiąc na pomocy „Boga, sprawiedliwości naszey sprawy, waszém mę„stwie i waszey wytrwałości.

„Bez zbiegu nadzwyczaynych wypadków, które „ostatnie lat dwanaście, tak żałośnym sposobem wsła„wiły, nie bylibyście zgromadzeni, jak dziś jesteście, „na ziemi Niemieckiey. Lecz Monarchowie wasi „uczuli, że *Europa* jest jedną wielką familią, że ża„den, z należących do niey narodów, nie może zo„stawać oboiętnym na nieszczęście, jakiém chciwa „zdobyczy przemoc, którykolwiek z nich uciska.

„ Poznaliście także, że, gdy taka przemoc wszystkiemu grozi uiarzmieniem i podbiciém; pomiędzy narodami, które postanowiły wydrzeć się hańbie i niewoli, iedna tylko myśl, iedna wola panować powinna.

„ Od tego to momentu, woiownicy od *Wołgi i Donu*, od brzegów *W. Brytanii* i od gór Północy, powołani zostali do połączenia się z zastępami niemieckiemi, które walczą za sprawę *Europy*. Wszelka emulacya, wszelkie uprzedzenie, i wszelka dawnieysza niechęć, pomiędzy ludami, zniknąć teraz powinny, przed wielkim celem, ugruntowania nie podległości narodów.

„ Cesarz *Napoleon* niechce żyć w pokoiu z *Europą*, dopóki ta podległą mu nie będzie. Jego ambicya, czterykroć sto tysięcy walecznych mężów, o więcey, niż mil trzysta, od ich oyczyzny, zawlekła. Klęski, przeciwko którym on nie raczył te ofiary ubespieczyć, spadły na ich głowy, i trzykroć sto tysięcy Francuzów zginęło na ziemi wielkiego Mocarstwa, którego Monarcha nic nie zaniedbał, aby z *Francyą* mógł zostawać w pokoiu.

„ Można się było spodziewać, że to wielkie nieszczęście, dopuszczone gniewem Nieba, powinno było skłonić Cesarza *Napoleona*, do mniey niszczącego narod ludzki postępowania sposobu; że, nauczony przykładem *Północy i Hiszpanii*, wyrzecze się zamysłu ujarzmienia stałego lądu *Europy*; i że świat nakoniec pokoiu używać zacznie. Lecz ta nadzieja została omylona, i pokoy, którego wszystkie Rządy pragną, który wszystkie Rządy ofiarowały, od Cesarza *Napoleona* odrzuconym został.

„ Zołnierze! Nie pozostaie nam, tylko wziąć się do broni, aby zdobyć pokóy i niepodległość. Toż same uczucie, jakie w roku 1792gim ożywiało lud Francuzki, i było powodem, iż obce wóyska, stoiącé iuż na jego ziemi, połączonémi siłami zwalczył, powinno teraz całe wasze męztwo zwrócić przeciwko temu, który na oyczystą waszą ziemię, po nieprzyiacielsku wtargnął, wasze kraie spustoszył, a waszych braci, wasze żony i dzieci, w haniebne chce okować kaydany.

„ Zołnierze! Jakże piękna przyszłość w oczach się waszych stawi! swoboda *Europy*, przywrócenie w niéy równowagi, koniec tego konwulsyinego stanu, który od lat 20stu trwa bez przerwy, naostatek pokoy światu całemu, staną się owocami waszych usiłowań. Waszém sprawowaniém się, waszą karnością, i waszém męztwem, uczynicie się godnymi tego pięknego losu, który was oczekuie.

„ Dan w moiey główney kwaterze w *Oranienburgu*, dnia 15 sierpnia 1813.

(podpisano) *Karol Jan.*

Wrocław, dnia 18 Sierpnia, n. st.

Korpusy Jenerałów *Wittgensteina* i *Kleista*, iescze dnia 6go Sierpnia, pierwszy przez *Landshut*, drugi przez Hrabstwo *Glatz*, do *Czech* weszły. Główna kwatera Rossyyskiey armii pod Jenerałem *Benningsen* znaydowała się w *Kaliszu*, a awangarda iuż iest w Szląskich granicach. J K. Mość Jenerała *Gneisenau* od zatrudnień woiennego Gubernatora Szlązka uwolnił, a ten urząd Jenerałowi *Gaudi* powierzyć raczył. (*z Gazety Berlińskiey.*)

Wrocław, dnia 18. Sierpnia n. s.

Ogłoszenié

tyczące się wypowiedzenia rozeymu.

W nocy z dnia 10go na 11sty wypowiedzianą została woyna ze strony *Austryackiéy Francyi*, a w tym samym czasie ze strony *Rossyiskiéy i Pruskiéy* wypowiedziano rozeym, tak, iż kroki nieprzyiacielskie mogą się rozpocząć z upłynieniém dnia 16go b. m., jeżeli nieprzyiaciel sám nie przerwie piérwiey spoczynku broni.

Podpisane woyskowe Wielkorządztwo, uwiadamiaiąc mieszkańców *Szląska* z naywyższego rozkazu, o tém ważném zdarzeniu, jest już naysprzód zupełnie przekonaném, że wiadomość ta wznieci nanowo patryotyczny zapał, równie w rozpoczęciu, jak w ukończeniu swiętey i wielkiey walki; przekonaném jest, że ponowionémi będą owe szlachetne czyny gorliwości narodowey i pojedyńczych poświęceń się, za dobro powszechne, w pomnożoney liczbie i wywyższonym blasku, służące za istotny dowód przychylności do Króla i Oyczyzny.

Dan w *Frankenszteinie* dnia 15go Sierpnia 1813go roku.

Królewskie wojenne Wielkorządztwo Szląska

(podpisano) *Merkel. Gaudi.*

(*Gazeta Wrocławska, umieściwszy powyższe obwieszczenie, położyła pomiędzy rozmaitemi wiadomościami, co następuie:*)

Podług pewnych wiadomości z główney kwatery, usiłowania *Austryi*, aby pokóy przywrócić światu, próżnemi były do dnia 10go Sierpnia, a Mocarstwo to, łączące umiarkowanie mądrości, z odwagą, opieraiącą się na przekonaniu o własney sile, spoiwszy się scisłémi węzły z *Prussami* i *Rossyą*, zaczyna woynę, która z takiémi siłami, jakie teraz są połączone, nigdy jeszcze przeciw *Francyi* nie była toczoną. Kiedy woyska *Rossyyskie* mocnieysze, jak w walce roku 1812, *Austryackie* mocnieysze, jak roku 1809, łączą się z woyskiem *Pruskiém*, wyższém, co do siły i ducha, od woysk, jakie oyczyzna nasza w naypomyślnieyszey bytu swoiego epoce stawiała — łączą się z walecznymi *Szwedami*, i podaią sobie wzaiemną rękę od Baltyckiego do Srzodziemnego morza — w tenczas *Anglia* wspiera ich okrętami, ammunicyą i pieniędzmi, z taką szczodrotą, o jakiey nie maią nawet wyobrażenia Państwa, będące w przymierzu z *Francyą*; a w tym samym czasie oswabadza ona waleczny lud Hiszpański od Francuskiego jarzma, i daie już czuć w środku *Francyi* owe nieszczęścia woyny, które *Napoleon* przeznaczył dla *Pruss* i *Rossyi*.

Nakoniec, *Francya* pychą swoią przyprowadziła do skutku koalicyą, pomiędzy naywiększémi i naydzielnieyszémi *Europy* ludami; które równie od *Wołgi*, jak od *Tagu*, śpieszą z jednakowém męstwem, jednakowém pragnieniem do walki, dla pozyskania pokoiu, rodowi ludzkiemu wolność i szczęście wrócić maiącego. Przyszła nakoniec do skutku koalicya, która, gdyby była z takiemi siłami i taką szlachetnością zawartą i wykonywaną, byłaby rychley o lat dziesięć uratowała Europę. Powstaią nawet lepsi z *Francuzów*: przyszły Król Szwedzki, stoi naprzeciw *Napoleonowi*, i *Moreau* spodziewany jest w główney *Rossyysko-Pruskiey* kwaterze.

Tak użytkowano z zawartego rozeymu. Kto teraz wątpi, kto się teraz waha — Kto teraz jeszcze same tylko klęski, bankructwo narodowe i zniszczenia spostrzega: kto wszystko, co'ma naymilszego, kto swe ostatnie dobro nie poświęca dla ostatniey walki — ten więcey jest jak niedołężny — ten nie godzien jest bydź *Prusakiem.* (*z Gaz: Warszaw:*)

Peterswalde dnia 12. Sierpnia n. s,

Odebraliśmy w tym momencie ważną wiadomość, że *Austrya* wypowiedziała woynę *Francyi* — Oświadczenie woyny posłane zostało dnia 11go o godzinie 1szey po północy przez Ministra związków zewnętrznych Hr. *Metternicha*, Hrabiemu *Narbonne*. Ambasadorowi Francuzkiemu przy dworze Wiedeńskim. Tak więc 300. tysięcy nowych woiowników działać będą na korzyść powszechney sprawy, i iuż sto tysięcy *Rossyan* i *Prusaków* do *Czech* weszło.

(*le Conserv.*)

Grac, dnia 4 Sierpnia, n. st.

Gazeta tuteysza zawiera co następuie: „JW. Baron *Hiller*, dowódzca korpusu woyska stoiącego w *Austryi wewnętrzney*, odprawił wczoray popis znayduiącego się tu woyska, i wyiechał dziś z miasta naszego. (*z Gaz. Lw.*)

Buda, dnia 8 Sierpnia, n. st.

Gazeta tuteysza zawiera dalszy ciąg rejestru We-

litów, które N. Panu szanowne Komitaty, i Król. Węgierskie wolne miasta ofiarowały: Komitaty: Stuhlweissenburg 150; Bacs na nowo 12; Bars 100; Eisenburg 300; Heves 320; Krassow 147; Saros 129; Oedenburg 160; Grau 50; Warasdin 50; Agram 50. — Królewskie wolne miasta: Pukaur 2; Baruyiow 6; Brisen 4; Karpfen 3; Kremnitz na nowo 10; Epries 12; Essegg 13; Käsmark 6; Neusatz na nowo 3; Neusohl 4; Oedenburg 20; Skalitż 5; Waraddin 7; Zomber 26; (ogółem 1562) Welitow. (*z Gaz. Lw.*)

Presburg, dnia 10 Sierpnia n. st.

Gazeta tuteysza zawiera, co następuie: „Wczoray odprawiły Stany szanownego Komitatu Presburskiego, pod prezydencyą JW. Administratora Hrabiego *Palfy* ieneralne zgromadzenie, na którém, oprócz postanowionych nieiakich środkow, zgodnych z czasem teraznieyszym, sama nawet szlachta do broni wziąć się postanowiła. — Miasto *Presburg* dostawiło nie tylko nowozaciężnych dla uzupełnienia półku pieszego Barona *Hiller*, lecz nawet nakazało werbunek do lekkiey jazdy, który bardzo dobrze idzie; liczba Welitów będzie iuż w kilku dniach zupełną. Miasto i mieszczanie, pomimo nadwątlonego przez niepomyślne przypadki stanu swoiego, uczynili wszystko, co było w ich mocy, dla odpowiedzenia powinnie życzeniom J. C. K. Apostolskiey Mości.„ (*z Gaz. Lw.*)

Paryż dnia 27 Lipca, n. s.

W woienney szkole Cesarskiey *S. Cyr* wiele nastąpiło promocyi. Sto uczniów, którzy podporucznikami mianowani zostali, maią się udadź do *Moguncyi*, a stamtąd do woyska w *Niemczech*.

Pierwsza i 2ga dywizya Bawarskiego korpusu obserwacyynego, tudzież liczna artyllerya konna i piesza pod wodzą Jen. Hrabiego *Bonnet* zaymuią *Bayreuth* i *Berneck*. Lekarze, Urzędnicy administracyyni, i ambiulanse otrzymały rozkaz udania się do tych dywizyi: 3cia i 4ta są w *Bambergu*, a 5ta i 6ta stoią w obozie pod *Würzburgiem*: 11sty regiment strzelcow gwardyi przybył do *Würzburga*, i ma daley w drogę do *Drezna* wyruszyć. (*z Gaz. S. Petersb. le Conserv.*)

Naywaźnieyszą nowiną z Paryża iest, ukazanie się dwóch pism, z których iedno podaie sposoby zapobieżenia żebractwu, wspierania nędzy, i pomnożenia skarbu kraiowego stém milionow frankow rocznego dochodu. Drugie iest pod tytułem — *Vues pour la stabilité et le triomphe de l'Empire*. Celem obudwu pism; iest uprzedzić i pozyskać opinią za *wprowadzeniem monety papierowey*. Autor *Bonneau*, mówi: „Anglia przewagę swoię na morzu i w handlu winna swoiemu systematowi kredytu. Jeżeli Francya chce zwyciężyć Anglią, powinna u siebie zaprowadzić systemat kredytowy, któryby przewyższał Angielski. Przy wielkich śrzodkach Francyi rzecz ta nie tylko iest podobną, ale nawet wcale nieuchronną. Pomnożyć tylko należy *znaki zastępcze*, *które pieczęci tylko rządowey potrzebuią*, aby bieg, przyzwoity miały — Kiedy we *Francyi* abecadło nawet bez pozwolenia Rządowego drukiem ogłoszone bydź nie może, wnosić stąd należy, iż obadwa te pisma są urzędowe. Dowodzą one, iż od czasu, iak *Récettes exterieures* upadły, ponieważ się iuż obce narody zdzierać nie dozwalaią, i gdy Napoleon w przywłaszczeniu sobie nawet dóbr miast i Gmin Francuskich, nie znalazł dostatecznego źrzódła, postanowił on Francuzom dadź assygnaty — *Junot* umarł. (*z Gazety Zuschauera.*)

Gothenburg dnia 14. Sierpnia, n. s.

Lord *Aberdeen*, który tu dopiéro przybył, odebrał, dnia 10. t. m., dwóma godzinami przed swoim odiazdem z *Anglii*, wiadomość Rządową, iż Lord *Wellington* wydał bitwę wóysku pod wodzą Marszałka *Soulta*, i stanowiące odniósł zwycięstwo. — Ponieważ ta nowina przesłana była telegrafem, nie mogła dla tey przyczyny zawierać w sobie żadnych szczegułów o tey nowéy bitwie.

(*z Gaz. S. Peterz. le Conserv.*)

Londyn dnia 3 Sierpnia n. s.

Rząd odebrał depesze od Lorda *Wellingtona*, datowane dnia 19go lipca, z głowney kwatery *Lezaca* (to mieysce leży o mil 2 od *Bidassoa*). Oblężenie twierdzy *St. Sebastian*, pod wodzą Jenerała *Graham*, silnie popierane było. Klasztor obwarowany w po-bliżkości tey twierdzy, dnia 17go szturmem zdobyty został. Dnia 25go do samey twierdzy szturm miał bydź przypuszczony. — Listy niektóre donoszą, że Marszałek *Soult*, dnia 14go przybył do *Bayonny*, i że zgromadziwszy dywizye Jen. *Clausel* i Jen. *Foi*, zaymuie linią, która się od *Bayonny* do *Oleron* rozciąga, że ieden z iego przodowych oddziałów znayduie w *S. Jean-Pié-de-Port.* (*le Conservateur.*)

Londyn, dnia 27 Lipca, n. st.

Wyiątek z listu Kapitana Sir George Collier przesłanego do Admiralicyi przez Lorda Keith.

„Mam honor donieść, że *Guettaria* została opuszczona od nieprzyiaciela, dnia 1go lipca, i wraz zaięła ią dywizya woyska zostaiącego pod rozkazami Barona *Menglana*. Zdaie się, iż nieprzyiaciel widział się niezmiernie bydź naciśnionym, gdyż opuścił większą część dział swoich, zdolnych do użycia i całą żywność na miesiąc wystarczyć mogącą. Ale to iest boleśna, co dodam, że, około godziny 3ciey z południa, byliśmy świadkami straszliwey explozyi, która zdaie się, że przez rachunek wysilonego okrucieństwa, była przygotowaną, na zgubę wszystkich zarazem mieszkańców. Magazyn, w którym było przeszło 100 beczek prochu, a który był wykuty w skale mocney, przytykaiącey do grobli, był przygotowany, równie, iako i lont który tam prowadził; dwie beczki wina iuż napoczęte rzucone były niedaleko muru, dla ściągnienia pospólstwa. Ale, dzięki Opatrzności, ta to okoliczność była celnieyszą przyczyną ich ocalenia. Dowódzca hiszpański za weyściem swoiem, przewidując niebezpieczeństwo, kazał cofnąć wszystkich mieszkańców od grobli do miasta, a w tym czasie, kiedy przedsiębrano środki do zdobycia bramy, zrobiła się explozya, która była przyczyną śmierci 20stu żołnierzy, etc.

„Z ukontentowaniem donoszę J. W. P. że miasto i port przechodowy zostały dziś zdobyte na nieprzyiacielu, i że załoga iego, odcięta od *S. Sebastian*, zabraną została przez oddział brygady hiszpańskiey dowództwa Jen. *Longa*. Strata hiszpańska w tém zdarzeniu była bardzo mała.„ (*le Conserv.*)

Wiadomości z Ameryki.

Kwatera główna Kingsten, w Wyższey Kanadzie, dnia 18 Maia 1813.

Wyiątek z listu urzędowego do Lorda Barthurst *od Kapitana* M. Donal, *Adjutanta Jenerała Leytnanta* Prévost.

Milordzie! Mam honor przesłać J. W. P. kopią listu urzędowego, względem attaku, dnia 27 ostatniego miesiąca do miasta *Yorck* w *wyższey Kanadzie*, uczynionego przez woyska lądowe i flotyllą nieprzyiacielską. Dowiaduię się przez Officera morskiey służby, w *Yorcku* zabranego, a wysłanego iako parlamentarza, że siły, które nieprzyiaciel ma w *Sacket's-Harbourg* do 5,000 ludzi wynoszą, i że one robiły przygotowania do drugiey wyprawy, ią zaś nie mogłem ieszcze mieć wiadomości, dokąd wyprawa ta może bydź przeznaczoną. Jenerał *Sheaffe* w rapporcie swym donosi, iż on nad 600 ludzi w *Yorcku* nie miał; że ci ludzie przez 8 miesięcy dawali odpór około trzem tysięcom Amerykanów, i że odwrót swóy uskutecznił w dobrym porządku, nie będąc od nieprzyiaciela trapionym. Z drugiego rapportu Półkownika *Baynes*, z *Kingstown*, dnia 1go Czerwca datowanego, wyświeca się, iż on ułożywszy się z Commodorem *Sir James Yeo*, zrobił bezskuteczne uderzenie na *Sacket's-Harbourg*, którego to mieysca niepodobna było szturmem zdobydź, albo też zburzyć, maiąc tylko polową artylleryą — Jenerał Leytnant *Prévost* w iednym z listow swoich do Lorda *Bathurst* uwiadamia, o świetney rozprawie, która dnia 3go Czerwca nastąpiła w bliskości stanowiska wyspy *aux Noix* między woiennemi okrętami nieprzyiaciela i Angielskiemi szalupami kanonierskiemi, a która się zakończyła na zabraniu okrętow *Eagle* i *Growler*, każdy z nich niósł 11 dział, 4 Officerów i 45 ludzi: W rozprawie tey dowodził Major *Taylord*. Dnia 6go Czerwca, niedaleko odnogi *Burlington*, Jenerał Brygady *Vincent* uwiadamia Jenerała *Prévost*, iż korpus Amerykański 3500 ludzi w sobie liczący, z 8mią lub 9cią działami polo-

wemi i 250 kawaleryi, kilkakrotnie uszkodzony, nakoniec zupełnie pobity i ze stanowiska swego wyparty został; i że woysko J. K. M. w tém świetném przedsięwzięciu okazało się wyższém nad wszelkie pochwały; a zdobyczami iego są: 3 działa, 1 moździerz, 3 skrzynie, 2 Jenerałowie Brygady *Mandler* i *Winder*, dowódzcy naczelni, i więcey 100 ludzi Officerów, Podofficerów i żołnierzy: że zatém nieprzyiaciel cofnął się ku *Fortymile*, gdzie udało mu się połączyć z korpusem 2tysięcznym, na pomoc iemu z *Niagary* idącym.

— W *Liverpool* otrzymano list z *Hartford* miasta w Prowincyi *Connecticut*, pod dniem 12go Czerwca, w którym czytamy: „Fregata *United-Stattes* niosąca Kommodora *Decatur*, i fregata *le Macedonien* są opasane w *Neu-London* przez Kommodora *Sir L. Hardy* z okrętami, *Ramilies* od 74 dział, i innemi.„

— Listy z wysp *Bermud*, pod dniem 19tym Czerwca donoszą, że *Sir John Warren* ogłosił za oblężony cały brzeg Ameryki, od wyspy *Rhodisland* aż do *Mississipi*, i że do wszystkich portow wysłał okręty dla utrzymywania tam iak nayściśleyszey straży.

— Dzień 1szy Czerwca, sławnym iest w dzieiach Marynarki Angielskiey, przez pamiętne zwycięztwo Admirała *Howe* nad flottą rzeczypospolitey, zwycięstwo, za którém nastąpiły dalsze, które póżniey zniszczyły marynarkę rewolucyonistów Francuzkich. Dzień 1szy Czerwca 1813 roku świetnym stał się przez zabranie fregaty Amerykańskiey, *Chesapeak*, przez fregatę Angielską, *Shannon*, pod dowództwem Kapitana *Brock*, którey ostatniey osada 110 ludźmi mnieyszą była. Kapitan Amerykański *Lawrence*, dowodzący na niey, z ran umarł; został on pogrzebiony w *Halifax* ze wszystkiemi honorami woyskowemi, iakie się należą ślachetnemu nieprzyiacielowi, który śmierć znalazł wśród chwalebney walki. Chociaż to małe zwycięztwo niczém iest w porównaniu do zwycięstwa pod *Vittoria*, równie iednak przyniosło nayżywsze i nayprzyiemnieysze ukontentowanie: doniesienie walecznego Kapitana *Brock* równy czyni zaszczyt osadzie okrętowey, iak i iemu samemu. (*le Conserv.*)

Madryt, dnia 17 lipca, n. st.

Dnia 5go, o godzinie 2giey po północy, nieprzyiaciel opuścił z nayWiększym pośpiechem *Walencyą*, a o godzinie 6tey rano Jen. *Villa-Campa*, wśród powszechney radości mieszkańców, ze swoiemi woyskami wszedł do miasta. Drugie i 3cie woysko udało się natychmiast w marsz, dla ścigania nieprzyiaciela. W *Katalonii* wszyscy młodzi ludzie wzięli się do oręża. Angielskie, Hiszpańskie i Portugalskie woyska, składaiące prawe skrzydło armii *Wellingtona*, stoią na granicach *Francyi*; te zaś, które przez *Ronceval* idą, są iuż pod *Bayonną*. Dnia 9go lipca, o pół nocy, Francuzi opuścili *Saragossę*, wysadziwszy most kamienny i inne budowy. W zamku zostało 300 Francuzów, którzy od woysk *Miny* i *Durana* są opasani. (*d. Rus. Inval.*)

Tolosa, dnia 8 lipca, n. st.

Francuzi w *Bayonnie* maią 20,000 woysk regularnych i 10,000 uzbroionych wieśniaków. Woyska *Józefa* źle były przyięte we *Francyi*. Więcey 20,000 ludzi udało się wewnątrz państwa dla opatrzenia się bronią, którą w bitwie dnia 21go Czerwca postradali. (*le Conservateur.*)

WIADOMOSCI ROZMAITE.

— Lord *Aberdeen* (obacz art. z Gotenburga), który, iadąc z *Londynu* do *Wiednia*, przez *Berlin* przeiechał, niesie z sobą telegraficzną wiadomość, o zupełném zwycięztwie, które Margrabia *Wellington* na nowo nad Marszałkiem *Soultem* otrzymał.

— Jenerał *Jomini*, między innemi pismami, napisał także paralellę między *Fryderykiem* II. i *Napoleonem*; iednakże między obudwóma wodzami, w iednym nayszczególniey punkcie, wielka się zapewnie daie postrzegać różnica, to iest: w sztuce dokazywania wielkich rzeczy mała siła. W *Fryderyku* miały *Prussy* Mistrza Bohatyrów, Francuzki woiownik przeciwnie dla uskutecznienia zamiarow swoich, niezmierzone zawsze poruszał siły.

— Dnia 4go lipca, w wieczor, o godzinie 7mey, w *Metz* na placu *Napoleona*, przez 5 albo 6 minut padał śnieg, tak mocny, iak w grudniu: i rzecz szczególna, że przez ten sam czas, na drugiey stronie tegoż mieysca słońce świeciło.

— Nowy Gubernator *Illiryi*, Xże *Otranto* (*Fouché*), złożył z urzędu *Maira Mabesich*, za to, iż on przy wylądowaniu *Anglików* nie zgromadził gwardyi narodowych, i nawet miał uczesnictwo w rozbieraniu magazynow soli w *Bucari*. Złożony także został Mer miasta *Fiume*, *Scarpa*, dla tego, iż mieszkańców do obrony miasta nie użył. (*z Gazety Berlinskiey.*)

— Armia Austryacka przeciw *Saxonii* zostaie pod wodzą X. *Szwarzenberga*, przeciw Bawaryi pod wodzą Jenerała *Klenau*, a zaś przeciwko Włochom prowadzi ją Jenerał *Hiller*. A. X. *Karol* towarzyszył do *Pragi* Nayiaśnieyszemu Cesarzowi Rossyyskiemu. Twierdzą za rzecz pewną, że Jenerał *Klenau* już *Bayreuth* (miasto w Bawaryi) osadził.

— Pewny podróżny, który dnia 18 (30) Sierpnia do *Rygi* przybył, doniosł, iż w czasie jego przeiazdu przez *Memel*, ogłoszono tam przy biciu w bębny, iż *Hamburg* od woysk sprzymierzonych osadzony został.

— Oprócz Jenerała *Jomini*, jeszcze Jenerał *Guillemont* do sprzymierzonych przeszedł.

— Jenerał Pruski *Wobeser*, wzmocniony od Jenerała *Tauenzien* 10 batalionami, wszedł do *Guben* w *Luzacyi*. Woyska Pruskie osadziły *Lübben*, *Baruth*, *Jüterbock* i *Boelzig*. W samey *Marchii* stoi 145,000 sprzymierzonego woyska. (*z Gaz. Zuschauera.*)

— Doniesienie listowne z *Jaworu* pod dniem 16 Sierpnia n. s. w Gazecie Berl. umieszczone, zawiera: iż oprócz Jen. *Jomini*, jeszcze Płatnik Jeneralny 3go korpusu woyska będącego pod dowództwem Mar. *Neya*, wraz z kassą woienną na stronę sprzymierzonych przeszedł.

— Któż nie zna, mówi Pruski Korrespondent, Xięstwa *Dessau*, owey tak niegdyś szczęśliwey krainy, i szlachetnego jey Pana? Następne ogłoszenie, w Gazetach Dessauskich umieszczone uczynić może wyobrażenie o stanie kraju i cierpieniach jego Xiążęcia.

„Przez długi lat przeciąg przeświadczałem zawsze poddanych moich, iż wszelka sprawiedliwa z ich strony prośba zwracała moię uwagę. Ostatnie teraznieyszych czasow wypadki, odebrały mi, niestety, sposobność, iśdź w tey mierze za głosem moiego serca. Rzadko już teraz będę mógł wspierać potrzebniących pomocy, jeżeli Bóg lepszych nam czasów nie zeszle.

„Wdzięcznym będę każdému z slug i poddanych moich, jeżeli, wśród biegu terazniejszych wypadków, ile tylko można, prośbami swoiemi obciążać mnie nie zechcą, i oszczędzą przez to memu sercu nayboleśnieyszego uczucia, w odmówieniu żądaney pomocy, która, wiem to dobrze, nigdy bardziey, jak teraz, potrzebną nie była. Dessau 1 Aug. 1813.

podpisano: Leopold Fryderyk Franciszek Xiąże Anhaltski.

LICYTACYA

Nro 5460.

3 Od Wileńskiey Kommissyi Prowiantskiego Depo wzywaią się, życzący podiąć się dostarczenia drew dla teyże Kommissyi 213 i pół sążni, aby się stawili na licytacyą w terminach: 1szym dnia 25go, 2gim dnia 30go teraznieyszego Augusta, a trzecim i ostatecznym dnia 2go następuiącego 7bra, z dostatecznemi ewikcyami. Dnia 18 Augusta 1813 Roku.

Siódmey klassy Posnikow.

OSTZEZENIE.

3 Dóm pod N. 633 na przedmieściu Zarzecznym Popowszczyznie sytuowany, przez Annę Matkę Mitkiewiczowę i Córkę Teklę wyprzedany został wiecznością za summę złł: 2000 JPP. Janowi i Antoninie Paromom Małł: Ktoby zatym miał do onego domu pretensyą, ma się jawić z dowodami do Adwokata Olszewskiego w swoim domie mieszkaiącego, przed S. Michałem roku terazn: dla odebrania sobie satysfakcyi, a to pod utratą maiącey się pretensyi, ostrzega się. Roku 1813 Aug: 6. dnia. Jan Parom.

Za pozwoleniem Cenzury Wileńskiey.— w Drukarni Dyecezalney u XX. Missyonarzów.